

NICOLAE LUPU

HOTELURI BUCUREȘTENE

ÎN CĂRȚI POȘTALE DE EPOCĂ

(a doua parte a secolului al XIX-lea – sfârșitul secolului XX)

- piese de cartofilie din arhiva bibliofilului Ion C. Rogojanu •

Cu un cuvânt-înainte de Călin ILE,
președinte de onoare al Federației Industrii Hoteliere din România

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2026

CUPRINS

<i>Cuvânt-înainte</i>	7
Introducere	9
Hanul (lui) Manuc	16
Caru' cu Bere	24
(Corinthia) Grand Hôtel du Boulevard	32
Palace/Cișmigiu	46
Hotelul Luvru/Capitol	58
Casa Capșa	70
Hotelul Majestic/VisionApartments	84
Grand Hotel Continental	92
(InterContinental) Athénée Palace	104
Hotelul Ambasador	118
Addenda	126
Bibliografie selectivă	134
Anexe	136

LBRIS

We know
books

**HOTELURI BUCUREȘTENE
în cărți poștale de epocă**

HANUL (LUI) MANUC

În 1808, Emanuel Mârzaian, cunoscut ca Manuc Bei, deschidea, la București, hanul care îi poartă numele până în ziua de astăzi. Incinta, ca o cetate, a integrat corpul de gardă al Curții Vechi. De origine armeană, foarte bogat, influent, inteligent, Manuc vorbea 12 limbi. Mediator, dar mai ales agent al politicii imperiale, în 1812 a găzduit la han plenipotențiarilor sosiți pentru încheierea păcii după un război de șase ani, rezultatul fiind pierderea de către Curtea Otomană a suzeranității asupra teritoriului care va deveni cunoscut ca Basarabia și regretabila transformare a lui în gubernie a Imperiului Țarist.

La moartea prematură și nelămurită pe deplin a lui Manuc (1817), toți cei șase copii ai săi erau minori, astfel că administrarea averii a fost preluată de o epitropie. Manuc Bei este înmormântat la Chișinău. Ulterior, fiul mai mare, Ivan/Ioan Murat, a dezvoltat moșia de la Hâncești, din Basarabia. Zdruncinat de cutremurele din epocă, în jurul anului 1842 Hanul (lui) Manuc a ieșit din proprietatea familiei.

În 1860, francezul Auguste D. Lancelot, desenator și scriitor, care a voia-

jat de la Paris la București și a poposit la han, nota: „Oameni cu nervi delicați, cu pielea subțire vor face bine să nu intre în acest han, dar curioșii, doritorii d’a cunoaște trecutul, vor avea ce să vază... Cele două rânduri de galerii... sunt împodobite cu stâlpi și cu balustrade de un gust frumos și cu finețe lucrate. Am putea zice că e un palat de lemn; ar merita să fie restaurat, ceea ce nu ar costa prea mult și să-i dea o destinație mai bună. Așa cum este el acum e locul de întâlnire al chirigiilor transilvăneni, al tolbașilor germani, al speculatorilor mărunți turci, bulgari și greci, al tuturor călătorilor cu bani puțini precum și al meseriilor fără nume, cărora nu le place lumina zilei. Pe scara cea mare, prin lungile galerii, furnică tipurile cele mai deosebite, costumele cele mai neasemănate. Aici am văzut o pereche de munteni care-mi arătau primul exemplar pur al portului național, complectat cu un pieptar de piele de oaie înflorit cu arabescuri; un țăran chiabur, cu haina lungă albă, cu hangiar la brâu și aerul foarte demn... Galeriile, în care se deschid odăile hanului, servesc de loc de plimbare și de

săli comune. Din locul unde mă așezasem eu ca să-mi fac schițele puteam să văd pe o bălană nemțoaică spălând rufe pe care copiii le așteptau; pe un bărbier ambulant răzând bărbi și cefe, pe o țigancă dansând înaintea unor turci cu chef, pe un comediant în tricou decolorat dând lecții unei maimuțe jerpelite. În același timp, sdrângăneala unei cobze, însoțind un glas melancolic și dulce, se auzea prin căscătura unei uși dela spatele meu, lăsată pe jumătate deschisă, iar din fundul unui coridor auzeam plânsul unui copil în fașă. Curtea năprasnică îmi înfățișa priveștiștea cea mai cu haz și cea mai variată din lume: tabără-depoziț, târg, bursă, menajerie erau toate deodată; de-a lungul pereților coveltire, lăzi, corturi, baloturi de marfă, buți; în fund, în firide mari închise cu gratii, teancuri de piei proaspete. În această învălmășală, o frământare nesfârșită de birji, de țărani călări, femei purtând târgueli, cai deshămați care se scutură, nechiază și asvârlă cu picioarele dinapoi, câini care urlă, porci mari negri care grohăe de plăcere scormonind cu răturile pârâul lat de apă grasă care se scurge mereu

din bucătărie. Această mișcare, acest sgomot nu turbura nicio clipă pe turcii, pe românii, pe bulgarii, pe grecii care-și vedeau liniștiți de treburi, discutând, tocmindu-se sub prezidenția ovreilor, care le schimbau pe loc banii, înarmați cu ochelari mari rotunzi, cu pietre de mehenghiu, cu balanțe..." (textul a fost republicat, în românește, în această formă, de exemplu în 1935, atunci de către George Dincă, ocazia fiind reprezentată de ediția I a „Lunii Bucureștiului”, când, în Parcul Carol I, a fost reconstituită ulița bucureșteană de odinioară, inclusiv Hanul lui Manuc).

Vândut din nou în 1861 sau 1862, hanul va fi rebotezat de către proprietarul Lambru Vasilescu cu numele de hotelul Dacia, i se vor închide galeriile cu geamlâc și, în curte, îi va fi adăugată o sală, celebră, purtând același nume. De fapt, ar fi fost chiar două săli, în care se țineau: spectacole de teatru și de șansonetă, baluri mascate, întruniri ale partidelor politice. Cert este că adăugirile și închipuita modernizare au denaturat conceptul original. În 1881, Lambru Vasilescu își va mărita fata cu Alexandru G. Băicoianu, iar, mai târziu, una

dintre descendente se va căsători cu Constantin Cantacuzino - hotelul fiind transmis, succesiv, ca dotă.

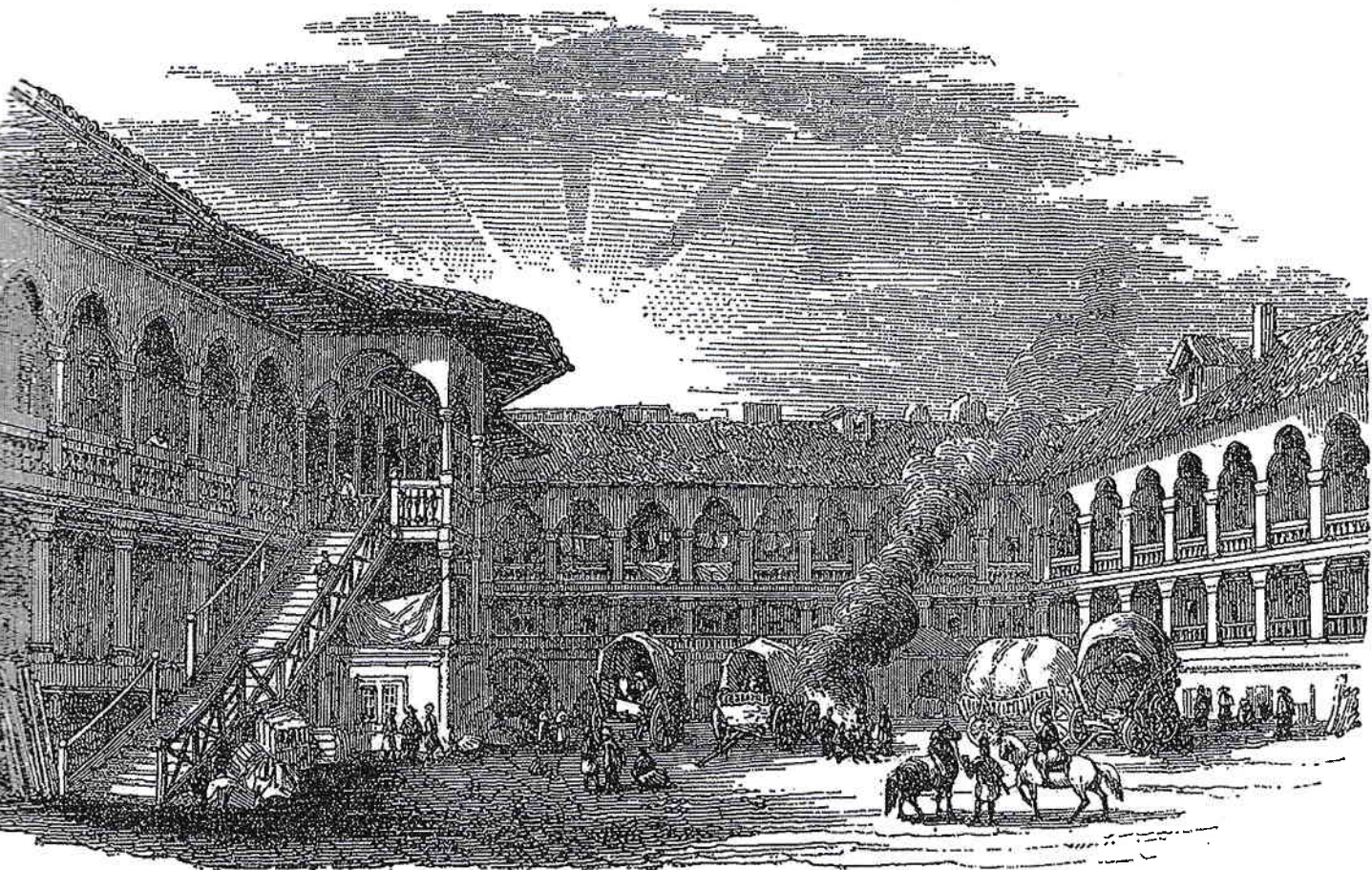
În 1935, o urmașă a vândut pe adresa Academiei Comerciale - Academia de Studii Economice din București de astăzi - biblioteca familiei Manuc Bei, respectivul fond de carte păstrându-se, acum, în sala de lectură „Virgil Madgearu” a ASE.

Scos din circuit pentru mai bine de două decenii, hanul a fost refăcut pornindu-se de la gravurile de epocă (arh. Constantin Joja) și redeschis în 1971 - cu denumirea inițială - funcționând ca

hotel de categoria I, cu 32 de camere. După 1989, Hanul lui Manuc va fi reîncadrat ca hotel 2* (monument istoric), mai apoi spațiile de cazare fiind închise. Va fi retrocedat în favoarea lui Constantin Șerban Cantacuzino, relansarea făcându-se, prin City Grill, deocamdată numai ca restaurant (Hanul lui Manuc). Rămâne cel mai vechi edificiu hotelier din oraș, în continuare încercându-se prezervarea stilului de altădată al amenajării.

Surse: [2; pp. 29-35],
[29; pp. 151-170], [30; pp. 76-81]

Gravură după un desen de francezul Michel Bouquet (1807-1888), publicat în 1843 – reprezentând Hanul lui Manuc –, după ce, în cursul anului 1840, artistul plastic efectuase un voiaj prin Orient, inclusiv în Principatele Române.

Ivan/Ioan Murat
(1810-1893), primul fiu
al lui Manuc și al soției
sale, Mariam.

Soția lui Ioan Murat,
Elena Deleanov (1820-1870),
tot din familie de armeni,
născută la Moscova; dintre
copiii lor, patru vor ajunge
la maturitate.